

20.09.23

Клас: 6-А (2гр.), 6-Б (1гр.)

Укр.мова

Вч.: Харенко Ю.А.

Двадцять вересня

Класна робота

Префікс. Суфікс. Анатонімічні префікси і суфікси

Перевірка домашнього завдання.

Пригадаємо:

Що називають антоніми?

Навіщо нам потрібні антоніми?

Антоніми – це слова , що мають
протилежне лексичне значення,
вказують на протилежні
дії, ознаки, явища, поняття.

Антоніми допомагають чітко розрізнити поняття, висловити протилежні думки, яскраво й образ показати різні явища.

Антоніми бувають ***однокореневі***(зацвітати – відцвітати, полюбити – розлюбити) й ***різнокореневі*** (гарний- потворний, глибоко – мілко)

Різнокореневі антоніми, протиставляючи предмет, дію чи ознаку, вказують на їхню несхожість, відмінність.

Однокориневі – переважно протиставляють якусь рису, ознаку, особливість : морозець(слабкий, лагідний)- морозище (сильний, щипучий), гіркенький(слабо виражена ознака) –мгіркущий(надто гіркий)

Антонімічні префікси й суфікси збагачують та урізноманітнюють наше мовлення, аоказують неймовірні можливості нашої мови.

*Запишіть слова. За якою ознакою їх об'єднано в пари?
Що спільного і відмінного між цими парами слів?*

**Вмикати-вимикати, ручка- ручище, вхід-вихід, дідусь-
дідуган, прихід-відхід, зацвітати- відцвітати, загадка-
відгадка, вдихати-видихати, досвіток - смеркання,
будень- свято, заморозити - розморозити,
недоцінювати – переоцінювати, старенький –
старезний, доброзичливо- вороже, квапитись-гаятись.**

Робота з підручником ст.36

В основі слова завжди є корінь, також може бути префікс, суфікс. Їх називають значущими частинами слова.

Префікс — це значуща частина слова ПЕРЕД коренем. У слові може бути один, два або навіть три префікси: *поділити, розподілити, перерозподілити*.

До найпоширеніших префіксів належать такі:

- ▶ **з-, с-:** *змовчати, сфотографувати*;
- ▶ **пре-, при-:** *пресмачний, придумати*;
- ▶ **роз-, без-:** *розповісти, безмежний*;
- ▶ **від-, над-, між-, під-, перед-, понад-:** *відмити, надзвичайний, міжпланетний, підносити, передчасний, понаднормовий*.

Суфікс — це значуща частина слова, яка стоїть ПІСЛЯ кореня. У слові може бути один або кілька суфіксів: *садок, садочок*.

Окремі суфікси властиві для певних частин мови:

Іменники	Прикметники	Дієслова
-ар- (-яр-), -иц-, -ист-, -іст-, -тель-, -к-	-н-, -ив-, -ов-, -ськ-, -еньк-	-и-, -а-, -ва-, -ува-, -ти-
перукар, ювіляр, полиця, юрист, вихователь, авторка	сезонний, красивий, промисловий, гірський, свіженький	стежити, лежати, бідувати

Увага!

Суфікси -к-, -иц-, -ин-, -ес- допомагають утворити іменники на позначення осіб жіночої статі — **фемінітиви**:

-к-	-иц-
автор — авторка; дизайнер — дизайнерка.	верстальник — верстальниця; учень — учениця.
-ин-	-ес-

Виконати тренувальні вправи 66, 67 ст.37

- **66** Від поданих іменників **утвори** назви осіб жіночої статі за допомогою суфіксів. **Запиши**. **Познач** суфікси. **З'ясуй** значення виділених слів.

Лікар, однокласник, водій, еколог, перукар, актор, блогер, *урбаніст*, *археолог*, програміст, дизайнер, фінансист.

- **67** **Утвори** 5-6 слів, поєднавши частини з поданого набору. Можна використовувати не всі частини слова або взяти деякі двічі.

✓ Префікси

- пере-
- роз-
- з-
- за-

✓ Корені

- жув
- сид
- чит
- танц

✓ Суфікси

- -а-
- -і-
- -юв-
- -ти-

✓ Постфікси

- -сь
- -ся

Закріплення матеріалу.

Виконати вправи 71, 72 у підручнику ст.39

71 Обери з кожного переліку слів те, яке відрізняється від інших за значенням префікса або суфікса. Свою відповідь **поясни**.

1. Математик, іменник, мандрівник.
2. Вовчище, бабище, сховище.
3. Пригортати, приїжджати, перебувати.
4. Зайчєня, печєня, кошєня.
5. Волосина, соломина, височина.

72 Утвори за допомогою одного з префіксів дієслово з протилежним значенням.

Відійти — (*пере-, піді-, з-, за-*); вдихати — (*пре-, при-, ви-, від-*); відхилити — (*без-, при-, над-, за-*); закрити — (*пере-, піді-, з-, від-*); зарядити — (*роз-, ви-, із-, від-*); відлетіти — (*пере-, на-, з-, при-*).

Домашнє завдання :

Вивчити правила ст.36-39; виконати вправу 73
(розібрати слова за будовою).

